

ปัญหาหน้าหัวใจของครูไทยในปัจจุบัน

โดย ครูภมาพร พุทธิกวีวงศ์

แผนกวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

เราอาจต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างสูงสุด เรียกได้ว่าเป็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เกิดเฉพาะในประเทศไทย แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งใบและเป็นความเปลี่ยนแปลงของทุกสิ่งไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาหารการกิน สังคม และเศรษฐกิจ ไม่มีประเทศใดปฏิเสธความเปลี่ยนแปลงของสิ่งเหล่านี้ได้ ไม่ว่าจะอยากยอมรับหรือไม่อยากยอมรับก็ตาม

ยุคสมัยของ IT ความรีบเร่ง การแข่งขัน ไม่ใส่ใจไม่สนใจกัน แม้อยู่ในบ้านเดียวกัน ทุกคนต่างก้มหน้าคุยกับสิ่งไกลตัว และเป็นที่มาของปัญหาสังคมอีกช่องทางหนึ่ง ซึ่งนับวัน ก็จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหาจากวงกว้างเหล่านี้ ได้กลายเป็นปัญหาของจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ ของสังคมที่เกิดขึ้นในสถาบันครอบครัวไทยที่ถือได้ว่า เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด การเลี้ยงดูอย่างไรทิศทาง ไม่มีรูปแบบที่ถูกต้องของวิถีชีวิต การอบรมสั่งสอนและการปลูกฝังแนวทางการใช้ชีวิต ตลอดจนวิถีคิดให้กับเด็กที่จะเติบโตเป็นเยาวชนในอนาคต สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดจากครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาให้ ลูก ๆ ยุ่งวุ่นวายเป็นอยู่กับการทำมาหากิน จนลืมส่วนอื่นของชีวิต ลืมว่าลูกอยากได้เวลา ลูกอยากได้การเอาใจใส่ ลูกอยากได้ความรัก และการปลูกฝังแนวทางของการใช้ชีวิตที่คนในสังคมยอมรับ เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เมื่อครอบครัวขาดการดูแลเอาใจใส่เด็กตั้งแต่แรกเริ่ม ทำให้เด็กขาดวินัย ขาดทักษะและกระบวนการคิดที่ควรจะมีควรจะเป็น ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ประพฤติกฎปฏิบัติอันไม่พึงประสงค์ ดังที่ครูได้พบเจอเจอในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมานี้ และนับวันจะมีพฤติกรรมที่แปลกแตกต่างเกิดมากขึ้น ซึ่งได้แก่ปัญหาด้านต่าง ๆ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกจากการพูดจา พฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย พูดจาหยาบคายแม้ว่าจะอยู่ต่อหน้าครูบาอาจารย์ เพราะเขารู้สึกว่าเป็นคำพูดที่ใช้อยู่ตามปกติไม่เห็นจะแปลกหรือน่าเสียหายอะไร ใคร ๆ ก็พูดกัน ทำไมครูต้องติด้วย กิริยามารยาทบางอย่างที่หยาบไม่มีความสุภาพอ่อนน้อม รวมไปถึงเรื่องของการแต่งกาย การนั่งและมารยาทในการรับประทานอาหารสรุปได้ง่าย ๆ คือ เด็กไม่รู้จักคำว่า กาลเทศะ กาลเทศะ หมายถึง ความเหมาะสมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่จะทำการ นั้นย่อมนำมาซึ่งว่า การควรรู้ที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาและสถานที่อันเหมาะสมกับสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น การที่เด็กจะรับรู้หรือเรียนรู้ว่าสิ่งใดควรทำและไม่ควรทำเวลาใด สถานที่ใด นั้นย่อมนำมาซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของชีวิต และประสบการณ์ของชีวิตที่เริ่มต้นสะสมมาส่วนหนึ่งนั้นได้มาจากครอบครัวของตนเอง ได้อบรมสั่งสอนกันมาเช่นไรหรือไม่ได้เอาใจใส่ที่จะอบรมกันมา ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ครูพบและหนักใจอย่างมาก ซึ่งไม่ใช่เป็นปัญหาเล็กน้อยของสังคมปัจจุบันอีกต่อไป เพราะมันได้กลายเป็นปัญหาของสังคมในระดับชาติและยังเป็นปัญหาของสังคมโลกอีกด้วย พื้นฐานของคำว่า

ไม่รู้จักกาลเทศะ ได้กลายขยายวงกว้างกลายเป็นปัญหาอย่างอื่น ๆ ตามมาด้วย เนื่องจากเด็กขาดการฝึกนิสัยหรือการบ่มเพาะพฤติกรรมจากครอบครัวมาตั้งแต่เริ่มต้น จึงได้บานปลายกลายเป็นปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาด้านความรับผิดชอบ ปัญหาของการทะเลาะวิวาทตีกันของนักเรียนนักศึกษา ปัญหาของกลุ่ม นักบิดปิดถนนเพื่อแข่งขันซึ่งมอเตอร์ไซค์กัน จนทำให้เกิดความเดือดร้อนของสังคม เพราะเพียงแต่คำว่า ไม่รู้จักกาลเทศะ สิ่งใดควรทำและไม่ควรทำ และสิ่งเหล่านี้ ได้กลายเป็นปัญหารากเหง้าของเด็ก ๆ ที่ทำให้ครูอาจารย์อบรมสั่งสอนนักเรียนได้ยากมากขึ้น

นอกจากด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เป็นผลต่อเนื่องมาถึงด้านการศึกษาของเด็กนักเรียน นักศึกษาอีกด้วย เมื่อเด็กขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย และไร้ทิศทางของการดำเนินชีวิต เพราะมาจากครอบครัวส่วนใหญ่ที่มีปัญหา บ้างก็พ่อแม่แยกทางกัน บ้างก็เติบโตมากับยายหรือญาติ แต่ที่น่าตกใจไปกว่านั้น บางครอบครัวทิ้งให้เด็กอยู่หอพักไว้ผู้ใหญ่ดูแล ในขณะที่พ่อแม่ไปทำงานที่จังหวัดอื่น เด็กจึงเติบโตมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งมีผลกระทบต่อด้านการศึกษาไปด้วย เพราะถ้าพ่อแม่อยากให้ลูกรักการอ่าน นั้นหมายความว่า พ่อแม่ต้องปลูกฝังการรักการอ่านให้กับเด็กตั้งแต่วัยวัย เพราะการอ่านหนังสือเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดทักษะหลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่แค่อ่านหนังสือได้ สิ่งที่ได้ก็จะได้นั้นมากมายนัก เด็กจะเกิดจินตนาการจากการอ่าน ได้ความรู้ สามารถเขียนได้ถูกต้องและสื่อสารได้ดี และที่สำคัญเป็นการฝึกการใช้เวลาให้มีประโยชน์ แต่ทั้งนี้ด้านการศึกษาและระเบียบวินัยก็เชื่อว่าจะเป็นเรื่องของครอบครัวเพียงอย่างเดียว โรงเรียนก็เป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะจากสถิติตอนนี้ เด็กผ่านชั้นเรียนมาแต่ไม่สามารถอ่านและเขียนได้ตามระดับชั้นของการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูอาจารย์พบ และเป็นเรื่องที่น่าหนักใจอย่างมาก เพราะคุณภาพด้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้การเรียนในระดับสูงเกิดปัญหาอย่างมากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เพราะเด็กบางส่วนไม่สามารถสื่อสารหรือเข้าใจกระบวนการคิดขั้นพื้นฐานง่าย ๆ ได้ เขียนไม่ได้ อ่านไม่ออก ขาดการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน และน่าหนักใจมากกว่านั้น เด็กไม่มีความวิตกกังวลในภาระหน้าที่ของตน จึงไม่มีความกระตือรือร้นที่จะพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จลุล่วง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่าควรย้อนกลับมาใส่ใจการศึกษาไทยในระดับอนุบาลศึกษา และระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญและสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสถาบันครอบครัวอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่วงที่เด็กกำลังมีพัฒนาการทั้งด้านการเจริญเติบโตทางร่างกาย จิตใจและสังคม เป็นช่วงอายุที่สนใจจดจำและเรียนรู้สิ่งรอบด้าน เป็นรากฐานที่จะก่อเกิดและหล่อหลอมให้เป็นตัวตนที่แท้จริงของเด็กที่จะกลายเป็นกำลังของชาติต่อไปในอนาคต ดังคำสุภาษิตที่ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก”